

dering, så lenge det kan dokumenteres at den er foretatt, og ikke åpenbart bygger på et uforsvarlig grunnlag. Praksis fra Høyesterett og oppfatning i juridisk teori understøtter dette. Se Aarum, Styremedlemmers erstatningsansvar i aksjeselskaper 1994 s. 331 flg. med videre henvisninger til bl.a. Marthinussen/Aarbakke, der det fremgår:

«At forhold i ettertid fremstår som en feilvurdering hører til de risiki som virksomhetsutøvelse innebærer. (...) For at ansvarsgrunnlag skal foreligge må tillitsmennene ha begått feil ut over det å ta forretningsmessige risiki»

En forutgående redegjørelse fra styret som er bekreftet av revisor, vil ved rettslig tvist derfor ha to betydninger:

For det første vil egenskapene ved en bekreftet forutgående og skriftlig redegjørelse fra en fagkyndig i seg selv gjøre at domstolen normalt vil bygge på den.

Dette med den forutsetning at det ikke finnes bevis med tilsvarende kvalitet og tyngde som taler i motsatt retning.

For det andre vil slik dokumentasjon kunne underbygge at et ev. uheldig utslag av transaksjonen er en konsekvens av en forretningsmessig forsvarlig vurdering. Med det flyttes vurderingstemaet over på et område som domstolen som utgangspunkt vil være tilbakeholden med å overprøve.

Hva bør gjøres?

Dersom forslaget vedtas, er det vår vurdering at styret ut fra en risikostyringstilnærming også i fremtiden bør utarbeide en forutgående skriftlig redegjørelse og be revisor om en vurdering av ytelsens verdi. Å hoppe over god saksbehandlingspraksis kan etter vår vurdering sammenlignes med å kansellere sin juridiske brannforsikringspremie. Få huseiere ville tatt den risikoen.

Å hoppe over god saksbehandlingspraksis kan etter forfatterens vurdering sammenlignes med å kansellere sin juridiske brannforsikringspremie.

Lovreguleringen av crowdfunding

Ønsker du å støtte en god sak eller investere i et selskap med en spennende idé, er bruk av crowdfunding (folkefinansiering) et alternativ. Ved tradisjonell crowdfunding støtter du med et mindre beløp og får lite eller ingenting tilbake. Ved equity crowdfunding får du en eierandel i selskapet eller gir et lån.

Artikkelen er forfattet av:

Rådgiver skatt
Paal Braanaas
Revisorforeningen

Det finnes ingen lovbestemmelser som særskilt regulerer crowdfunding. De alminnelige bestemmelsene gjelder derfor både for tilbyderne av crowdfunding og de som gir bidrag eller investerer.

Hvorfor velges crowdfunding?

Et lite søk på sider som tilbyr crowdfunding, viser et mangfold av ideer og prosjekter som søker penger. Mange har ikke som formål å gi økonomisk overskudd,

noe som utelukker vanlig finansiering. Formålet kan eksempelvis være å finansiere en film, en bok, et veldedig formål eller en reise. Fordelen med crowdfunding er at en historie kan presenteres for mange og at et prosjekt kan gjennomføres bare historien er god nok til at mange nok gir et lite bidrag. Hva som skal være gjenytelsen for bidraget, er det opp til den enkelte eller det enkelte selskapet å bestemme.

En risiko ved at ideen presenteres for mange er at noen kan «snappe» den opp før man selv har fått kommersialisert ideen. Man bør også ha tenkt igjennom hvordan man skal forholde seg til å kommunisere med mange små eiere.

Profesjonelle investorer benytter i liten grad crowdfunding, men vil i større grad

kunne få presentert ideen direkte på et tidlig tidspunkt.

De som eier og drifter crowdfundingsider, tjener penger ved å beholde en prosentvis andel av beløp som kommer inn. Av den grunn går et mindre beløp til selskapet enn hva det potensielt kunne ha oppnådd gjennom direkte kontakt med mulige investorer.

Aktuelle lovbestemmelser

Det gjelder ennå ingen særlige lovbestemmelser som spesielt regulerer crowdfunding. Alminnelige bestemmelser vil gjelde for tilbyderne av crowdfunding og de som bidrar eller investerer. Finans Norge har i et brev 25. oktober 2016 til Finansdepartementet gitt innspill til regulering av crowdfunding. I brevet er det blant annet vist til

300 dollar kunne ha blitt 43 500 dollar

Det amerikanske selskapet Oculus fikk i 2012 inn 2,4 millioner dollar via Kickstarter.com. Selskapet utvikler VR (virtual reality) headset. De som betalte inn, fikk ikke eierandeler, men en takk for bidraget i form av en prototype, spill, besøk hos selskapet mv., eller en kombinasjon av dette.

I 2014 ble selskapet solgt til Facebook for to milliarder dollar. Som ellers i aksjemarkedet er det lett å være etterpåklok, men hadde bidraget i 2012 i stedet vært kjøp av aksjer for 300 dollar, er det beregnet at dette visstnok ville gitt 43 500 dollar ved salget til Facebook.

Bidra.no og NewJelly.com er eksempler på «norsk» crowdfunding. Invesdor.com og Fundedby.me.com er «nordiske» aktører.

het, og om den drives for eiers regning og risiko, er sentralt ved vurderingen.

Når det foreligger et privat formål med innsamlingen og ikke et formål om å gå med overskudd, er trolig beløpet ikke å anse som vunnet ved virksomhet.

Er virksomhetskravet oppfylt, vil også gaver være skattepliktige. Det er ikke avgjørende at giver og/eller mottaker har betegnet bidraget som en gave. Et registrert aksjeselskap eller annet registrert selskap, vil normalt antas å drive virksomhet.

Selskapet kan tilby gjenytelser i form av et fremtidig produkt som er under utvikling. Skattemessig blir det å behandle som et forskuddsbetalt salg. Normalt vil selskapet beholde pengene selv om produktet ikke lar seg utvikle. Vederlaget er da ubetinget og må inntektsføres umiddelbart, jf. skatteloven § 14–2 (1).

Forskuddssalg og andre gjenytelser reiser også spørsmål om merverdiavgift. Det forutsetter at selskapet er eller vil komme over omsetningsgrensen på kr 50 000 og at salget/gjenytelsene anses som en eller flere transaksjoner. Gjelder det en vare selskapet selv produserer eller selger og verdien er over kr 100, fradras merverdiavgift på varekjøpet, men det må beregnes uttaksmerverdiavgift når varen leveres giveren. Gjelder dette for eksempel en T-skjorte eller lignende med en bagatellmessig verdi, under kr 100, jf. mval. § 1–3, annet ledd bokstav c, er det fradrag for anskaffelsen og det skal heller ikke beregnes uttaksmerverdiavgift.

Har selskapet valgt å gjennomføre crowdfunding som en emisjon, er det som en vanlig kapitalutvidelse å regne.

Skatt – giver/investor

Gis en gave til visse frivillige organisasjoner, vil giver kunne ha fradragsrett med inntil kr 25 000, jf. § skatteloven § 6–50. Fradrag gis bare når gaven minst utgjør kr 500.

Gaver til selskaper eller privatpersoner mv. gir ikke fradragsrett for giver.

Er prosjektet støttet gjennom en emisjon, vil gevinst på aksjene/andelene være skattepliktig og tap gi fradragsrett. Skattesatsen er 28,75 % for 2016 og foreslått til 29,76 % for 2017. Er det ytet et lån, vil eventuelle renteinntekter være skattepliktig som kapitalinntekt med 25 % foreslått til 24 % i 2017, men et tap på fordring gir normalt ikke rett til fradrag.

at det i flere land er etablert nasjonal lovgivning i forhold til crowdfunding. Videre vises det til at en uklar regelverkssituasjon skaper usikkerhet og kan begrense bruken. Det er også trukket frem at det knytter seg risiko til crowdfunding i forhold til mulig svindel og informasjonsflyt.

Verdipapirhandelloven

Crowdfunding-tilbydere som eksempelvis åpner opp for tegning av aksjer mv. i Norge, tilbyr ifølge verdipapirhandelloven (§ 2–1) investeringstjenester. Dette krever ifølge § 9–1 tillatelse/konsesjon.

Ved å gå inn på konsesjonsregisteret som finnes på finanstilsynets nettsider, kan man sjekke om en tilbyder har konsesjon. Det fremgår der blant annet at Invesdor OY har konsesjon. Andre (som ikke har konsesjon) opplyser at tegning av aksjer kun skjer mellom den som investerer og selskapet som gjennomfører emisjonen. Det er ikke gitt at de ulike måtene å organisere dette på, gjør at man går klar av kravet om konsesjon.

Verdipapirhandelloven oppstiller også plikt for selskapet til å utarbeide prospekt for emisjonen hvis man henvender seg til flere enn 150 personer og beløpet gjelder mer enn én million EUR, jf. § 7–2. Et eksempel på brudd på bestemmelsen var da Klassekampen AS i 2011 via sine hjemmesider hadde en «Aktiekampanje» hvor de ba personer tegne aksjer i selskapet. Bestemmelsen hadde den gang en begrensning på 100 personer og to millioner kroner. Finanstilsynet kom frem til Klassekampen AS hadde brutt plikten til å utarbeide et nasjonalt prospekt.

Aksjelovens bestemmelser

For selskapet gjelder de alminnelige reglene for kapitalforhøyelse.

Av aksjeloven § 10–1 (1) fremgår det at bare aksjeeiere eller bestemte navngitte personer kan innbys til å tegne aksjer. Det er imidlertid antatt at forbudet ikke gjelder i tilfeller der noen først melder sin interesse og deretter tegner aksjer i en etterfølgende rettet emisjon mot disse. Spørsmålet synes imidlertid ikke avklart.

For ASA gjelder ikke et tilsvarende forbud.

Skatt – selskapet som mottar midlene

For å skattelegge mottaker må det foreligge et grunnlag for beskatning. Det følger av skatteloven § 5–1 (1) at enhver fordel vunnet ved arbeid, kapital eller virksomhet er skattepliktig.

Det følger av § 5–50 (3) at formuesforøkelse ved gaver ikke er skattepliktig inntekt.

En privatperson som samler inn penger for et veldedig formål via crowdfunding, vil ikke være skattepliktig fordi kravet til at dette er vunnet ved arbeid, normalt sett ikke vil være oppfylt. I tillegg vil heller ikke vederlaget tilfalle privatpersonen.

Samler samme person inn penger for å realisere en egen reise eller annet privat formål uten at giver får noen gjenytelse og innsamlerens arbeidsinnsats er begrenset, vil inntekten normalt ikke være vunnet ved arbeid. Hvis vedkommende forplikter seg til å vise bilder og oppdatere giverne med hendelser fra eksempelvis reisen, må det vurderes om bidragene har tilstrekkelig sammenheng med aktiviteten. Et alternativ er å se på gjenytelsen som et arbeid. Alternativt kan aktiviteten anses som skattefri hobbyvirksomhet eller virksomhet. Dette må vurderes etter det alminnelige virksomhetsbegrepet. Om aktiviteten er egnet til å gi overskudd, har et visst omfang og varig-